

ที่ ชม ๐๐๒๓.๓/ว ๑๓๕๑๓

ถึง อำเภอทุกอำเภอ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เทศบาลนครเชียงใหม่ และเทศบาลเมืองทุกแห่ง

ตามหนังสือจังหวัดเชียงใหม่ ด่วนที่สุด ที่ ชม ๐๐๒๓.๓/ว ๑๑๓๕ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๕
แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามกฎหมายกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต และหนังสือรับรอง
การแจ้งตามกฎหมายกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการ
ในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ศ. ๒๕๖๔ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา
เล่ม ๑๓๘ ตอนที่ ๓๙ ก วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งว่า เนื่องจากมีประเด็นข้อซักถามจากองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับดังกล่าว จึงขอชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติ
ตามกฎหมายกระทรวงดังกล่าวเพิ่มเติม รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย เรียนมาเพื่อทราบ สำหรับอำเภอ
ให้แจ้งเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลทราบด้วย

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น
โทร./โทรสาร ๐-๕๓๑๑-๒๖๒๐
<http://chiangmaillocal.go.th>

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	
จังหวัดเชียงใหม่	
รับที่	07691
วันที่	๖ มิ.ย. ๒๕๖๕
เวลา	

ที่ มท ๐๘๑๙.๒/ว ๑๑๗๘

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น	
รับที่	1059
วันที่	- ๖ มิ.ย. ๒๕๖๕
เวลา	

ถึง สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด ทุกจังหวัด

ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๒๐.๒/ว ๗๕ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๕ ขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามกฎกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต และหนังสือรับรองการแจ้งตามกฎหมายกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ศ. ๒๕๖๔ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๘ ตอนที่ ๓๙ ก วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ เนื่องจากมีประเด็นข้อซักถามจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติตามกฎกระทรวงฉบับดังกล่าว จึงขอชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามกฎกระทรวงดังกล่าวเพิ่มเติม และขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบด้วย รายละเอียดตามเว็บไซต์ <https://bit.ly/3vzrVLS> หรือ QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๒๕ เมษายน ๒๕๖๕

กองสาธารณสุขท้องถิ่น

โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๗๒๒๕/๐๘-๑๑๗๔-๓๗๓๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

**แนวทางการปฏิบัติตามกฎหมายกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต
และหนังสือรับรองการแจ้งตามกฎหมายกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต
หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ศ. ๒๕๖๔**

๑. คำถาม

กฎหมายกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต และหนังสือรับรองการแจ้งตามกฎหมายกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ศ. ๒๕๖๔ สามารถใช้บังคับย้อนหลังได้หรือไม่

ความเห็น การกำหนดวันใช้บังคับของกฎหมายเพื่อให้ทราบว่า สภาพบังคับของกฎหมายแต่ละฉบับมีผลใช้บังคับตั้งแต่เมื่อใด การประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นเพียงการแสดงถึงการมีสภาพเป็นกฎหมายของกฎหมายฉบับนั้น ๆ แต่กฎหมายที่มีการประกาศนั้นอาจจะไม่มีผลบังคับใช้ในทันที การที่กฎหมายจะมีสภาพบังคับหรือมีผลใช้บังคับแก่ผู้อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายจะเกิดขึ้นต่อเมื่อถึงกำหนดเวลาวันใช้บังคับตามที่ระบุไว้ในกฎหมาย ซึ่งการที่จะกำหนดวันใช้บังคับเป็นวันใดหรือเมื่อใด ต้องพิจารณาจากวัตถุประสงค์หรือเจตนารมณ์ของกฎหมายในแต่ละเรื่องที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ เหตุผลและความจำเป็นในทางนโยบาย สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งสภาพการณ์ในปัจจุบัน เพื่อกำหนดความเหมาะสมของวันที่กฎหมายควรจะผลใช้บังคับเมื่อใด สำหรับกรณีที่กำหนดให้กฎหมายมีผลบังคับย้อนหลังสามารถกำหนดได้ อันอาจเป็นผลเนื่องมาจากความจำเป็นเกี่ยวกับประโยชน์ส่วนรวม ความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือความมั่นคงของประเทศ รวมทั้งกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วน หรือเพื่อความต่อเนื่องของสภาพบังคับหรือมาตรการทางกฎหมาย โดยกำหนดให้กฎหมายใหม่มีผลบังคับใช้ต่อเนื่องจากกฎหมายเดิมที่ถูกยกเลิกหรือสิ้นผลไป ซึ่งการกำหนดวันใช้บังคับของกฎหมายรูปแบบนี้ต้องกำหนดวันเดือนปีที่ใช้บังคับไว้แน่นอน ดังนั้น การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ออกกฎหมายกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต และหนังสือรับรองการแจ้งตามกฎหมายกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยให้กฎหมายมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ซึ่งต่อเนื่องกับกฎหมายกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต และหนังสือรับรองการแจ้งตามกฎหมายกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ จึงสามารถกระทำได้

อนึ่ง กรณีผู้ประกอบการได้ยื่นขอใบอนุญาต จัดตั้งตลาด สถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร จำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ และหนังสือรับรองการแจ้งจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร และได้ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตามข้อ ๒ (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) หรือหนังสือรับรองการแจ้งในข้อ ๓ แห่งกฎหมายกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการ สิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ ให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ แต่ก่อนวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ซึ่งเป็นวันที่กฎหมายกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต และหนังสือรับรองการแจ้งตามกฎหมายกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ศ. ๒๕๖๔ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา กรณีเช่นนี้ ผู้ประกอบการดังกล่าวสามารถขอคืนค่าธรรมเนียมที่ได้มีการชำระ ให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นได้ เนื่องจากการที่ราชการส่วนท้องถิ่นรับชำระค่าธรรมเนียมดังกล่าวจากผู้ประกอบการเป็นการรับชำระค่าธรรมเนียมโดยปราศจากมูลอันจะอ้างตามกฎหมาย ทำให้ผู้ประกอบการเสียเปรียบเข้าลักษณะเรื่องลาภมิควรได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๐๖ ราชการส่วนท้องถิ่นจึงต้องคืนเงินที่รับชำระเป็นค่าธรรมเนียมดังกล่าวให้แก่ผู้ประกอบการ

๒. คำถาม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องออกข้อบัญญัติท้องถิ่นฉบับใหม่ เพื่อให้มีผลบังคับใช้กับผู้ประกอบกิจการหรือไม่

ความเห็น ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ และมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว กำหนดว่า ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดค่าธรรมเนียมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งตามบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเฉพาะกรณีการกำหนดค่าธรรมเนียมในเรื่องที่เกี่ยวข้อง แต่มิได้กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติยกเว้นค่าธรรมเนียมในเรื่องดังกล่าวแต่อย่างใด ดังนั้น การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ออกกฎกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต และหนังสือรับรองการแจ้งตามกฎหมายกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ศ. ๒๕๖๔ กฎกระทรวงฉบับนี้ จึงมีผลบังคับใช้กับผู้อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำเป็นต้องออกข้อบัญญัติท้องถิ่นฉบับใหม่เพื่อให้กฎกระทรวงดังกล่าวมีผลบังคับใช้กับผู้ประกอบกิจการอีก

๓. คำถาม

ขั้นตอนและวิธีการคืนเงินค่าธรรมเนียมดังกล่าว จะมีวิธีการขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร

ความเห็น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงินการเบิกจ่ายเงิน การฝากเงินการเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๙๔ กำหนดว่า กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับเงินรายรับและต่อมามีการขอคืนในลักษณะสามัคคีควรได้ภายในกำหนดอายุความ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถอนคืนเงินรายรับ โดยถือปฏิบัติตามข้อ ๙๕ และข้อ ๙๖ ข้อ ๙๕ กำหนดว่า การถอนคืนเงินรายรับตามข้อ ๙๔ ให้ตรวจสอบและมีสาระสำคัญ ดังนี้ (๑) เหตุผลความจำเป็นในการถอนคืนเงินรายรับที่นำส่งเป็นรายรับที่นำส่งแล้ว (๒) หลักฐานเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ... และข้อ ๙๖ กำหนดวิธีปฏิบัติในการถอนคืนเงินรายรับ ให้ปฏิบัติดังนี้ (๑) ขอเงินคืนภายในปีงบประมาณที่รับเงินเมื่อตรวจสอบแล้วเห็นว่าถูกต้องให้จ่ายคืนเงินรายรับดังกล่าว โดยต้องได้รับอนุมัติจากผู้บริหารท้องถิ่น และ (๒) ขอเงินคืนภายหลังจากปีงบประมาณที่รับเงินรายรับเมื่อตรวจสอบแล้วเห็นว่า ถูกต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจ่ายขาดเงินสะสมได้ โดยต้องได้รับอนุมัติจากสภาท้องถิ่น ดังนั้น กรณีที่ผู้ประกอบการได้ยื่นขอใบอนุญาตจัดตั้งตลาด จัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร จำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ และหนังสือรับรองการแจ้งจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร และได้ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต หรือหนังสือรับรองการแจ้ง ตามข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ก่อนวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ซึ่งเป็นวันที่กฎกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตและหนังสือรับรองการแจ้ง ตามกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้งและการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ศ. ๒๕๖๔ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ผู้ประกอบกิจการดังกล่าวก็สามารถขอคืนเงินค่าธรรมเนียมได้ โดยถือปฏิบัติตามข้อ ๙๔ ข้อ ๙๕ และข้อ ๙๖ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม